

Tematy i zagadnienia z WOS zakres podstawowy semestr pierwszy

Zagadnienia dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych:

Dział I. OBYWATEL

1. Obywatelstwo polskie i unijne

- czym jest obywatelstwo? -istota obywatelstwa
- w jaki sposób można otrzymać obywatelstwo?
- co oznacza posiadać obywatelstwo polskie
- kto i po co posiada obywatelstwo unijne?
- czym jest narodowość, a czym obywatelstwo?
- prawa obywateli do wyrażenia obywatelskiego nieposłuszeństwa

2. Proces wyborczy

- relacje władza-obywatel – jakie prawa ma obywatel?
- formy sprawowania władzy przez obywateli
- prawo wyborcze – kto, kogo i w jaki sposób może wybierać.
- przymiotniki wyborcze – określenie cech praw wyborczych- dla kogo i w jaki sposób są dostępne.
- charakterystyka wyborów w Polsce
- do czego służy i czym jest referendum ogólnokrajowe i lokalne

3. Życie publiczne

- życie publiczne- na czym polega
- czym jest inicjatywa obywatelska
- kiedy obywatel może złożyć petycję, skargę i list otwarty
- manifestacje, demonstracje i pikety – czemu służą
- strajki – forma sprzeciwu obywateli

4. Jak załatwić sprawę w urzędzie?

- administracja publiczna i jej struktura
- administracja rządowa
- administracja samorządowa
- jakie są urzędy w Polsce i jakie sprawy można w nich załatwić
- jak i gdzie wyrobić podstawowe dokumenty współczesnego obywatela (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy)
- zasady rejestracji pojazdu

5. Informacja publiczna i e-urząd

- czym jest informacja publiczna
- w jaki sposób udostępniana się informację publiczną
- jakie są prawa obywatela wobec urzędu
- w jaki sposób skutecznie załatwić sprawy w urzędzie
- w jaki sposób można odwołać się od decyzji urzędu
- Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej .

Dział II. PRAWO

1. Prawo i jego funkcje
 - Co to jest prawo i do czego służy
 - czym jest norma społeczna
 - czym różni się norma prawna od przepisu prawnego
 - prawo naturalne i pozytywne – co oznaczają
 - rządzić uczciwie- praworządność
 - na czym polega kultura prawna
2. Źródła i obszary prawa
 - źródła prawa
 - źródła poznania prawa
 - hierarchia aktów prawnych w Polsce- jaki akt prawny jest najważniejszy
 - prawo wspólnotowe jako źródło prawa w Polsce
 - podział prawa
3. Gałęzie prawa wewnętrznego
 - gałęzie polskiego prawa wewnętrznego

- prawo karne i jego zasady
 - prawo cywilne i jego zasady
 - prawo administracyjne i jego zasady
 - inne ważniejsze gałęzie prawa w Polsce i ich cechy charakterystyczne.
4. **Władza sędziowska w Polsce**
- charakterystyka władzy sędziowskiej
 - dwuinstancyjność sądownictwa
 - podział władzy sędziowskiej
 - Krajowa Rada Sądownictwa
 - Sąd Najwyższy
 - sądy powszechne
 - sędziowie sądów powszechnych
 - ławnicy
 - sądy administracyjne i wojskowe
 - Trybunał Konstytucyjny
 - Trybunał Stanu
5. **Postępowanie sędziowskie**
- postępowanie sędziowskie
 - prawa cywilne
 - sprawy karne
 - sprawy administracyjne
 - proces cywilny
 - pozew w procesie cywilnym
 - proces karny
 - zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
 - sądy polubowne
6. **Organy ścigania**
- prokuratura i jej struktury
 - zadania prokuratury
 - Krajowa Rada Prokuratury
 - działalność i uprawnienia policji
 - zadania innych służb mundurowych
 - kim jest dzielnicowy
 - rola prokuratury i policji w postępowaniu karnym
 - Interpol czym się zajmuje
7. **Nieletni wobec prawa**
- przestępczość nieletnich
 - odpowiedzialność prawna nieletnich
 - sądy rodzinne
 - środki stosowane przez sądy rodzinne wobec nieletnich
 - przepisy prawne dotyczące sprzedaży narkotyków i alkoholu nieletnim oraz palenia w miejscach publicznych
 - konsekwencje zażywania alkoholu i narkotyków oraz palenia papierosów

- proces resocjalizacji- na czym polega